

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
інститут імені Ігоря Сікорського»
Факультет інформатики та обчислювальної техніки

Кафедра інформатики та програмної інженерії

Звіт

з лабораторної роботи № 3 з дисципліни

«Алгоритми та структури даних-1.

Основи алгоритмізації»

«Дослідження ітераційних циклічних алгоритмів»

Варіант 7

Виконав студент ІП-15, Гуменюк Олександр Володимирович

(шифр, прізвище, ім'я, по батькові)

Перевірів _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Київ 20211

Лабораторна робота 3

Дослідження ітераційних циклічних алгоритмів

Мета – дослідити подання операторів повторення дій та набути практичних навичок їх використання під час складання циклічних програмних специфікацій.

Варіант 7

7. Задане дійсне число x . Послідовність $a_1, a_2, \dots, a_n$ утворена за законом

$$a_n = \frac{x}{\sqrt{n(n+2)}}, \quad n = 1, 2, \dots$$

Отримати суму $a_1 + a_2 + \dots + a_k$, де k - найменше ціле число, що задовольняє двом умовам: $k > 10, |a_k| < 10^{-4}$.

Постановка задачі

Використовуючи ітераційний цикл з передумовою, додаємо до суми члени послідовності $a(n)$ починаючи з першого члена. Кожне повторення перевіряємо чи не виконується обидві задані умови та додаємо 1 до k . Після знаходження найменшого k , яке задовольняє обидві умови, зупиняємо цикл. Результатом розв'язку є знаходження суми перших k членів послідовності $a(n)$.

Побудова математичної моделі

Таблиця імен змінних

Змінна	Тип	Ім'я	Призначення
Задане число x	Дійсне	x	Початкові дані

Член послідовності $a(n)$, залежний від k	Дійсне	a	Проміжні дані
Найменше ціле число, що задовольняє задані умови	Ціле	k	Проміжні дані
Сума перший k членів послідовності $a(n)$	Дійсне	sum	Результат

Перед початком циклу задаємо значення $k = 1$, і знаходимо значення першого члена a за формулою $a = x / (\sqrt{k} * (k+2))$. Для знаходження квадратного кореню k використовуємо функцію $\sqrt{k}$. Перше значення суми дорівнює першому члену a . Далі йде ітераційний цикл з передумовою $!(k > 10 \text{ і } \text{abs}(a) < 0.0001)$; цю умову також можна записати як: $(k \leq 10 \text{ або } \text{abs}(a) \geq 0.0001)$. Для знаходження модуля a використовуємо функцію $\text{abs}()$. При кожному повторенні циклу, додаємо 1 до k , знаходимо наступний член a і додаємо цей член до суми. Виходимо з циклу, коли значення k перебільшує 10, а значення a менше чим 0.0001.

Розв'язання

Програмні специфікації запишемо у псевдокоді та графічній формі у вигляді блок-схеми.

Крок 1. Визначимо основні дії.

Крок 2. Ініціалізація k, a, sum.

Крок 3. Визначення ітераційного циклу

Крок 4. У середині циклу збільшуємо k на 1 та знаходимо наступне значення a

Крок 5. У середині циклу додаємо значення a до суми

Псевдокод

Крок 1

початок

ввід x

ініціалізація k, a, sum

визначення ітераційного
циклу

виведення sum

кінець

Крок 2

початок

ввід x

k: = 1

a: = $x/(\sqrt{k}*(k+2))$

sum: = a

визначення ітераційного
циклу

виведення sum

кінець

Крок 3

початок

ввiд x

k: = 1

a: = $x/(\sqrt{k} \cdot (k+2))$

sum: = a

повторити

поки $!(k > 10 \ \&\& \ \text{abs}(a) < 0.0001)$

обчислення значень k та

a

обчислення значення sum

все повторити

виведення sum

кiнець

Крок 4

початок

ввiд x

k: = 1

a: = $x/(\sqrt{k} \cdot (k+2))$

sum: = a

повторити

поки $!(k > 10 \ \&\& \ \text{abs}(a) < 0.0001)$

k: = k + 1

a: = $x/(\sqrt{k} \cdot (k+2))$

обчислення значення sum

все повторити

виведення sum

кiнець

Крок 5

початок

ввiд x

k: = 1

a: = $x/(\sqrt{k} \cdot (k+2))$

sum: = a

повторити

поки $!(k > 10 \ \&\& \ \text{abs}(a) < 0.0001)$

k: = k + 1

a: = $x/(\sqrt{k} \cdot (k+2))$

sum = sum + a

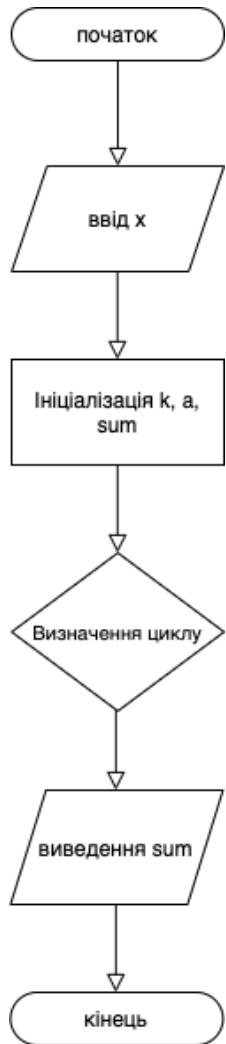
все повторити

виведення sum

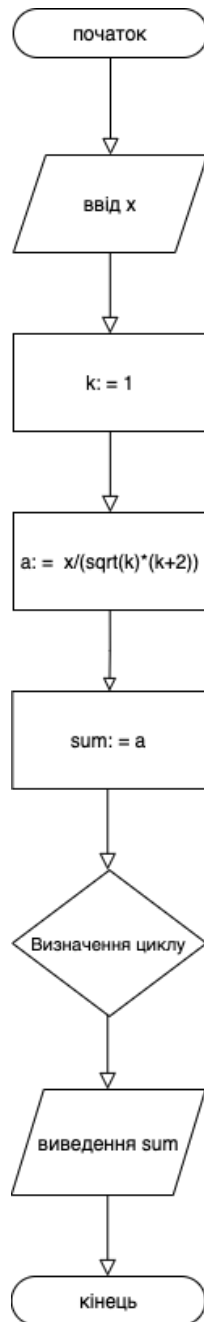
кiнець

Блок-схема

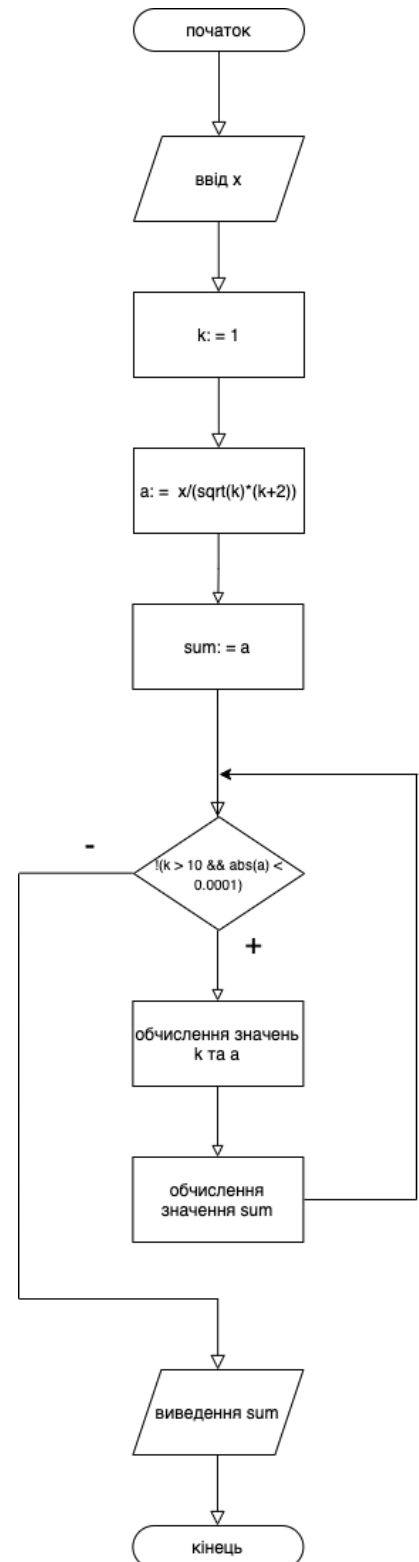
Крок 1.

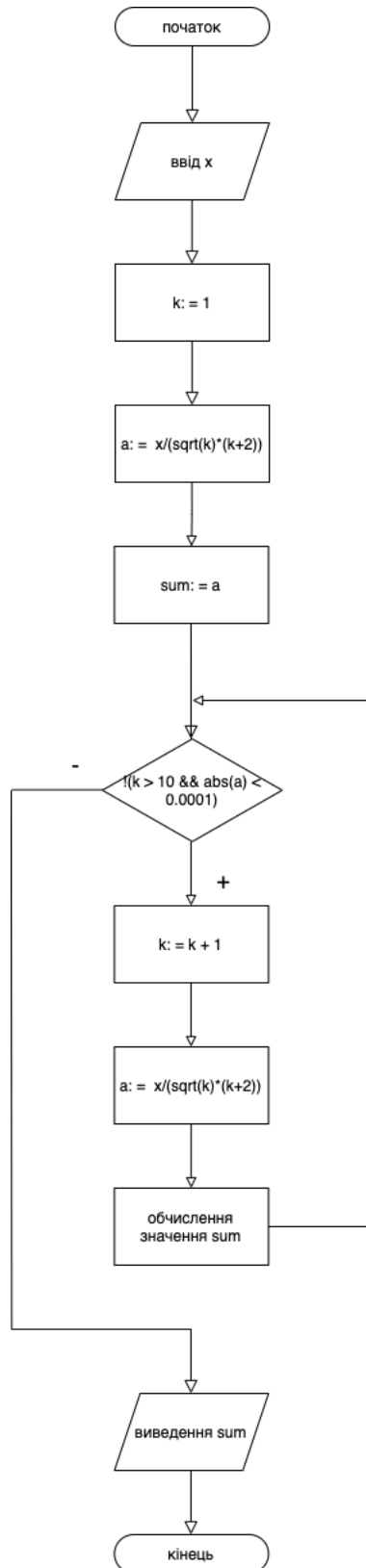
Крок 2

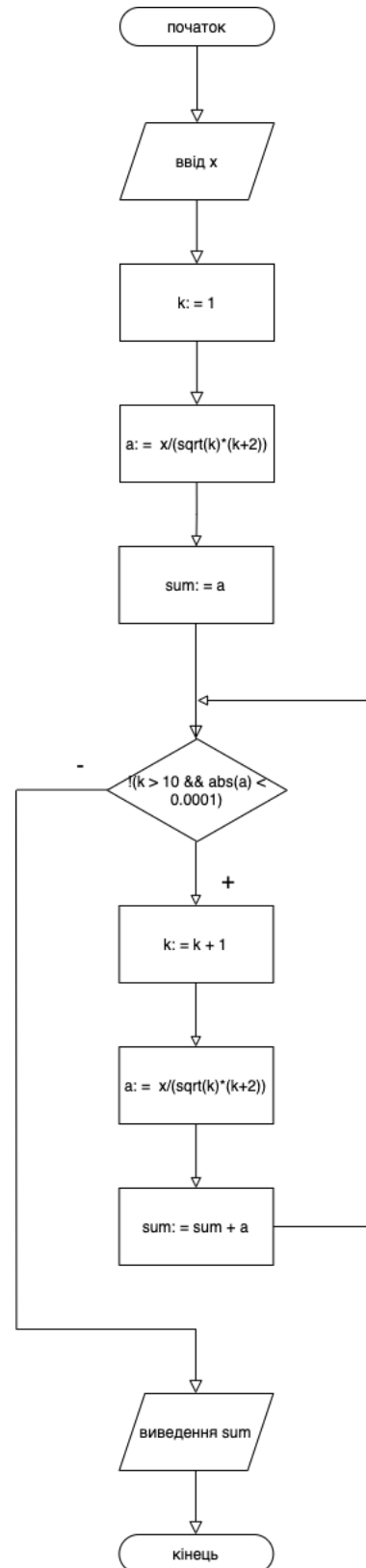
Крок 3

Крок 4

Крок 5

Тестування

Блок	Дія
	Початок
1	Ввід $x = 0.03$, $k = 1$
2	$a = 0.03 / (\text{sqrt}(1) * (1+2))$ $= 0.03 / (1 * 3) = 0.01$
3	$\text{sum} = 0.01$
4	$!(1 > 10 \ \&\& \ 0.01 < 0.0001) \rightarrow \text{true}$
5	$k = 1 + 1 = 2$
6	$a = 0.03 / (\text{sqrt}(2) * (2+2))$ $= 0.03 / (\text{sqrt}(2) * 4) = 0.0053$
7	$\text{sum} = 0.01 + 0.0053 = 0.0153$
8	$!(2 > 10 \ \&\& \ 0.0053 < 0.0001) \rightarrow \text{true}$
9	$k = 2 + 1 = 3$
10	$a = 0.03 / (\text{sqrt}(3) * (3+2))$ $= 0.03 / (\text{sqrt}(3) * 5) = 0.0035$
11	$\text{sum} = 0.0153 + 0.0035 = 0.0188$
...	...
12	$k = 43 + 1 = 44$
13	$a = 0.03 / (\text{sqrt}(44) * (44+2)) = 0.03 / (\text{sqrt}(44) * 46) =$ 0.0000983
14	$\text{sum} = 0.03722 + 0.0000983 = 0.0373183$
15	$!(44 > 10 \ \&\& \ 0.0000983 < 0.0001) \rightarrow \text{false}$
16	Виведення 0.0373183
	Кінець

Висновки

Протягом третьої лабораторної роботи я дослідив подання операторів повторення дій та набув практичних навичок їх використання під час складання циклічних програмних специфікацій. В результаті виконання лабораторної роботи я отримав алгоритм для обчислення перших k членів заданої послідовності, де число k визначається за заданими умовами.